

hluti samningsins frá 15. september 1955, um félagslegt öryggi, og er því ekki hægt að segja honum upp sér í lagi.

Samningurinn skal varðveittur í skjalasafni danska utanríkisráðuneytisins, og skal það láta ríkisstjórnnum allra hinna landanna í té staðfest afrit af honum.

Þessu til staðfestu hafa umboðsmenn hvers ríkis fyrir sig undirritað samning þenna.

Gert í Pallastunturi í einu eintaki á íslenzku, dönsku, finnsku, norsku og sænsku, en að því er sænskuna snertir í tveim textum, öðrum fyrir Finnland en hinum fyrir Svíþjóð, hinn 13. september 1961.

en integrerende del af konventionen af 15. september 1955 om social tryghed og kan derfor ikke opsiges særskilt.

Overenskomsten skal deponeres i det danske udenrigsministeriums arkiv, og bekræftede afskrifter skal af det danske udenrigsministerium tilstilles hver af de kontraherende landes regeringer.

Til bekræftelse heraf har de respektive befuldmægtigede undertegnet denne overenskomst.

Udfærdiget i Pallastunturi i et eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, således at der på svensk er udfærdiget to tekster, en for Finland og en for Sverige, den 13. september 1961.

14. ágúst.

Nr. 7.

AUGLÝSING

um gildistöku samstarfssamnings milli Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar.

Samkvæmt heimild í þingsályktun, sem samþykkt var á Alþingi hinn 11. apríl 1962, hefur staðfestingarskjal Íslands að samstarfssamningi milli Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar, sem undirritaður var í Helsingfors hinn 23. marz 1962, verið afhent finnsku ríkisstjórninni hinn 29. júní 1962.

Samningurinn, sem prentaður er sem fylgiskjal með auglýsingu þessari, gekk í gildi milli aðildarríkjanna hinn 1. júlí 1962.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 14. ágúst 1962.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

SAMSTARFSSAMNINGUR

milli Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar.

Ríkisstjórnir Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar, sem efla vilja enn betur hin nánú menningartengsl Norðurlandabjóðanna og samstöðu þeirra í skoðunum á réttar- og þjóðfélagsmálum og auka enn samstarfið milli Norðurlanda;

sem keppa vilja að sameiginlegum reglum á Norðurlöndum í svo mörgum greinum sem unnt er;

sem koma vilja fram hagkvæmri verkaskiptingu milli landanna á öllum sviðum, þar sem skilyrði eru til þess;

sem halda vilja áfram samstarfi þessara landa, sem þeim er mikilvægt, í Norðurlandaráði og öðrum samstarfsstofnunum;
hafa orðið sammála um eftirfarandi ákvæði.

Inngangsaðkvæði.

1. gr.

Samningsaðilar skulu kappkosta að varðveita og efla enn betur samstarfið milli landanna í réttar-, menningar-, félags- og efnahagsmálum, svo og um samgöngur.

Réttarsamstarf.

2. gr.

Samningsaðilar skulu halda áfram að vinna að því, að ríkisborgarar Norðurlanda, sem dveljast á Norðurlöndum utan heimalands síns, njóti svo sem framast er unnt sömu réttarstöðu og ríkisborgarar dvalarlandsins.

3. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að auðvelda ríkisborgurum Norðurlanda að hljóta ríkisfang í einhverju hinna landanna.

4. gr.

Samningsaðilar skulu halda áfram löggjafarsamstarfi í því skyni að ná sem mestu samræmi á sviði einkamálaréttar.

5. gr.

Samningsaðilum ber að leitast við að samræma reglur um afbrot og lögfylgjur þeirra.

Hafi afbrot verið framið í einhverju Norðurlandanna, ber að keppa að því, að rannsókn, málshöfðun og dómur geti einnig farið fram, svo sem framast er unnt, í einhverju hinna.

6. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að ná samræmi sín á milli um aðra löggjöf en nú hefur verið nefnd á þeim sviðum, þar sem hagkvæmt þykir.

7. gr.

Sérhverjum samningsaðila ber að vinna að því, að settar verði reglur um, að úrskurðir dómstóls eða annars yfirvalds í einhverju Norðurlandanna geti einnig hlotið fullnustu á umráðasvæði hans.

Samstarf í menningarmálum.

8. gr.

Í sérhverju Norðurlandanna skal fræðsla og menntun í skólunum, eftir því sem við á, taka til kennslu í tungumálum og um menningu og almennt þjóðfélagsástand hinna Norðurlandabjóðanna.

9. gr.

Sérhverjum samningsaðila ber að halda við og auka möguleika fyrir námsmenn, sem heima eiga í öðru Norðurlanda, til að stunda nám og þreyta próf við fræðslustofnanir hans. Skal þá, svo sem framast er unnt, leyft að taka gilt próf í hluta námsgreinar í einu landanna við lokapróf í einhverju hinna.

Nemandi ætti að geta fengið styrk frá landi sínu án tillits til þess, í hvaða landi námið er stundað.

10. gr.

Samningsaðilum ber að samræma þá fræðslu, sem veitt er af opinberri hálfu og miðar að því að veita heimild til að stunda ákveðna atvinnu.

Slík menntun ætti, svo sem unnt er, að veita sömu réttindi í sérhverju Norðurlandanna. Krefjast má þó þeirrar viðbótarmenntunar, sem nauðsynleg kann að vera vegna aðstæðna hverrar þjóðar um sig.

11. gr.

Pegar um er að ræða að koma á fót fræðslustofnunum, ber að hafa samstarf á þeim sviðum, sem hentugt þykir, með stöðugri samvinnu um áætlanir, sem um þetta eru gerðar, og framkvæmd þeirra.

12. gr.

Samstarfi í rannsóknum ber að haga þannig, að tiltækar fjárveitingar til rannsókna og önnur framlög til þeirra verði samræmd og notuð á þann hátt, sem beztur er, m. a. með því að setja á fót sameiginlegar stofnanir.

13. gr.

Í því skyni að styðja og efla menningarþróunina skulu samningsaðilar stuðla að frjálssu lýðfræðslustarfi á Norðurlöndum og samskiptum á sviði bókmennta, myndlistar, tónlistar, leiklistar, kvikmynda og annarra menningarmála, m. a. með því að nýta þá möguleika, sem útvarp og sjónvarp hafa að bjóða.

Samstarf í félagsmálum.

14. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að varðveita og þróa enn betur hinn sameiginlega norræna vinnumarkað samkvæmt þeim meginstefnum, sem markaðar hafa verið með fyrri samningum. Vinnumiðlun og starfsfræðsla skulu samræmdar. Frjáls skulu skipti á nemum í verknámi.

Stefna ber að samræmi í reglum hinna einstöku landa um vernd verkafólks og svipuð mál.

15. gr.

Samningsaðilar skulu vinna að því, að ríkisborgarar Norðurlanda, sem dveljast í öðru Norðurlandanna en eigin landi, skuli svo sem framast er unnt njóta þeirra félagslegu hlunninda, sem ríkisborgarar dvalarlandsins njóta.

16. gr.

Samningsaðilar skulu auka enn samstarfið að heilsugæzlu- og sjúkramálum og umönnun áfengissjúklinga, svo og barnavernd og unglinga.

17. gr.

Sérhver samningsaðili skal vinna að því, að læknisfræðilegt, tæknilegt eða annað áþekkt öryggiseftirlit sé framkvæmt á þann hátt, að skírteini eða vottorð um eftirlitið sé tekið gilt í hinum Norðurlöndunum.

Samstarf í efnahagsmálum.

18. gr.

Samningsaðilar skulu hafa samráð um stefnuna í efnahagsmálum til þess að efla efnahagssamstarf Norðurlanda á ýmsum sviðum. Skal þá hyggja að möguleikum á því að samræma ráðstafanir, sem gerðar eru til jöfnunar á hagsveiflum.

19. gr.

Samningsaðilar hyggjast stuðla svo sem unnt er að framleiðslu- og fjárfestingarsamvinnu milli landa sinna og leitast þá við að hagræða svo aðstöðu, að auðveldað verði beint samstarf milli fyrirtækja í tveimur eða fleiri Norðurlandanna. Samningsaðilar skulu kappkosta að ná hagkvæmri verkaskiptingu milli landanna varðandi framleiðslu og fjárfestingu sem þætti í viðtækara alþjóðlegu samstarfi.

20. gr.

Samningsaðilar skulu vinna að því, að fjármagnshreyfingar milli Norðurlandanna verði svo frjálsar sem framast er unnt. Leitast skal við að leysa í sameiningu önnur greiðslu- og gjaldeyrismál, sem eru sameiginleg hagsmunamál.

21. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að treysta það samstarf, sem áður er hafið í því skyni að ryðja úr vegi hindrunum fyrir verzlunarviðskiptum milli Norðurlanda, svo og að efla og auka þetta samstarf svo sem framast er unnt.

22. gr.

Samningsaðilar skulu bæði hver um sig og sameiginlega leitast við að hlynna að hagsmunum Norðurlanda í alþjóðlegum viðskiptamálum og ráðgast við í því skyni.

23. gr.

Samningsaðilar skulu vinna að samræmingu ákvæða um tæknileg atriði í tollamálum og stjórn tollamála, svo og að breytingum til einfaldari tilhögunar í tollamálum, sem til þess eru fallnar að auðvelda samskipti milli landanna.

24. gr.

Ákvæði um landamæraverzlun á Norðurlöndum skulu þannig gerð, að þau valdi íbúum landamæraheraðanna sem minnstum óþægindum.

25. gr.

Pegar þörf er á og skilyrði eru til sameiginlegra efnahagslegra framkvæmda í samliggjandi héruðum tveggja eða fleiri samningsaðila, skulu þeir aðilar leitast við að stuðla að þeim framkvæmdum í sameiningu.

Samstarf í samgöngumálum.

26. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að treysta það samstarf, sem áður er hafið í samgöngumálum, svo og reyna að auka það samstarf í þeim tilgangi að auðvelda samgöngur og vöruskipti milli landanna og finna hagkvæma lausn þeirra vandamála, sem kunna að vera á þessu sviði.

27. gr.

Gerð samgönguleiða um landsvæði tveggja eða fleiri samningsaðila skal framkvæmd með samráði milli hlutaðeigandi aðila.

28. gr.

Samningsaðilar skulu leitast við að varðveita og auka það samstarf, sem orðið hefur til þess, að lönd þeirra eru eitt umdæmi að því er vegabréfaskoðun varðar. Eftirlit með ferðamönnum, sem fara yfir landamæri milli Norðurlandanna, skal einnig að öðru leyti gera einfaldara og samræma.

29. gr.

Samningsaðilar skulu samræma starfið að auknu umferðaröryggi.

Annað samstarf.

30. gr.

Samningsaðilar skulu, þegar unnt er og heppilegt þykir, ráðgast hver við annan um sameiginleg áhugamál, sem fjallað er um í alþjóðlegum stofnunum og á alþjóðaráðstefnum.

31. gr.

Starfsmaður í utanríkisþjónustu samningsaðila, er starfi gegnir utan Norðurlanda, skal, að því leyti sem það samrýmist skyldustörfum hans og ekkert er til fyrirstöðu af hálfu þess ríkis, þar sem hann starfar, aðstoða einnig ríkisborgara annarra Norðurlanda, hafi þau ekki fulltrúa á þeim stað.

32. gr.

Samningsaðilar skulu, hvenær sem það telst kleift og hagkvæmt, samræma starfsemi sína til aðstoðar og samstarfs við þróunarlöndin.

33. gr.

Ráðstafanir í því skyni að breiða út þekkingu á Norðurlöndum og norrænu samstarfi skulu gerðar í náinni samvinnu milli samningsaðila og stofnana þeirra, sem annast landkynningu erlendis. Þegar hentugt þykir, geta aðilar komið fram sameiginlega.

34. gr.

Samningsaðilar skulu vinna að því, að samræmd verði opinber hagskýrslugerð í ýmsum greinum.

Tilhögun norræns samstarfs.

35. gr.

Til þess að ná þeim markmiðum, sem greinir í samningi þessum, ber samningsaðilum að hafa að staðaldri samráð og gera ráðstafanir til samræmis, þegar þörf gerist.

Samstarf þetta skal, eins og verið hefur, eiga sér stað á ráðherrafundum, í Norðurlandaráði og stofnunum þess í samræmi við þau stefnumið, sem mörkuð eru í starfsreglum ráðsins, í sérstökum samstarfsstofnunum eða milli yfirvalda þeirra, sem hlut eiga að máli.

36. gr.

Gefa ber Norðurlandaráði tækifæri til þess að láta í ljós álit sitt á norrænum samstarfsmálefnum, er hafa grundvallarþýðingu, þegar tímaskortur hamlar því ekki.

37. gr.

Ákvæði, sem til hefur orðið með samstarfi tveggja eða fleiri samningsaðila, má aðili ekki breyta, nema hinum sé tilkynnt. Ekki verður þó krafizt tilkynningar, þegar mikið liggur á eða ákvæðið skiptir litlu máli.

38. gr.

Yfirvöld á Norðurlöndum geta haft beint samband sín á milli í öðrum málum en þeim, sem utanríkisþjónustunni ber að fjalla um samkvæmt eðli þeirra eða af öðrum ástæðum.

Lokaákvæði.**39. gr.**

Samning þennan skal fullgilda og senda fullgildingarskjölin hið fyrsta til finnska utanríkisráðuneytisins.

Samningurinn tekur gildi fyrsta dag þess mánaðar, sem næstur kemur eftir þann dag, er horízt hafa fullgildingarskjöl allra aðila.

40. gr.

Æski samningsaðili að segja upp samningnum, skal skrifleg tilkynning um það send finnsku stjórninni, sem ber þá þegar að skýra hinum samningsaðilunum frá því og hvaða dag tilkynningin hafi horízt.

Uppsögnin tekur aðeins til þess lands, sem hana hefur sent, og hún öðlast gildi frá og með fyrsta degi þess mánaðar, sem næstur kemur sex mánuðum eftir að finnsku stjórninni barst uppsagnartilkynningin.

Samningurinn skal geymdur í skjalasafni finnska utanríkisráðuneytisins, og skal finnska utanríkisráðuneytið senda hverjum aðila staðfest afrit.

Til staðfestingar þessu hafa neðanskráðir fulltrúar, sem til þess hafa umboð, undirritað þennan samning.

Gjört í Helsingfors í einu eintaki á hverju máli: dönsku, finnsku, íslenzku, norsku og sænsku, og skulu þeir textar allir jafngildir. Hinn tuttugasta og þriðja marz nítján hundruð sextíu og tvö.

SAMARBEJDSOVERENSKOMST

mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer

som yderligere vil fremme det nære fællesskab, der i kultur samt i rets- og samfundsopfattelse består mellem de nordiske folk og yderligere vil udvikle samarbejdet mellem de nordiske lande;

som tilstræber at gennemføre ensartede retsregler i de nordiske lande i så mange henseender som muligt;

som på alle de områder, hvor forudsætningerne derfor er til stede, vil tilvejebringe en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem landene;

som vil fortsætte det for landene betydningsfulde samarbejde inden for Nordisk Råd og inden for de øvrige samarbejdsorganer;

er blevet enige om følgende bestemmelser:

Indledende bestemmelser.**Artikel 1**

De kontraherende parter skal bestræbe sig på at bevare og yderligere udvikle samarbejdet mellem landene på det retslige, det kulturelle, det sociale og det økonomiske område såvel som i spørgsmål vedrørende samfærdselen.

Retsligt samarbejde.**Artikel 2**

De kontraherende parter skal fortsætte arbejdet med at opnå den størst mulig retslige ligestilling mellem statsborgere i et nordisk land, som opholder sig i et andet nordisk land end hjemlandet, og opholdslandets statsborgere.

Artikel 3

De kontraherende parter skal søge at lette adgangen for statsborgere i et nordisk land til at opnå statsborgerskab i et andet nordisk land.

Artikel 4

De kontraherende parter skal fortsætte lovgivningssamarbejdet med henblik på at opnå den størst mulige overensstemmelse på privatrettens område.

Artikel 5

De kontraherende parter bør tilstræbe ensartede bestemmelser om forbrydelser og strafferetlige retsfølger.

Med hensyn til forbrydelser, der er begået i et nordisk land, bør efterforskning og strafforfølgning i videst mulig udstrækning kunne finde sted også i et andet nordisk land.

Artikel 6

De kontraherende parter skal tilstræbe indbyrdes samordning af anden lovgivning end den her nævnte på områder, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

Artikel 7

Enhver af de kontraherende parter bør virke for at gennemføre sådanne bestemmelser, at afgørelser truffet af domstole eller andre myndigheder i et andet nordisk land tillige kan fuldbyrdes inden for partens område.

Kulturelt samarbejde.

Artikel 8

I alle de nordiske lande skal undervisningen og uddannelsen i skolerne i passende omfang omfatte undervisning i de øvrige nordiske landes sprog, kultur og almindelige samfundsforhold.

Artikel 9

Enhver af de kontraherende parter bør opretholde og øge mulighederne for at studerende, hjemmehørende i et andet nordisk land, kan drive studier og aflægge eksaminer ved sine uddannelsesinstitutioner. En deleksamen bestået i et nordisk land bør i størst mulig udstrækning anerkendes og medregnes ved afsluttende eksaminer i et andet nordisk land.

Økonomisk støtte fra hjemlandet bør kunne ydes, uanset til hvilket land studierne henlægges.

Artikel 10

De kontraherende parter bør samordne den af det offentlige anordnede uddannelse, der tager sigte på at give beføjelse til at udøve bestemte erhverv.

Sådan uddannelse bør såvidt muligt give samme beføjelse til erhvervsudøvelse i alle de nordiske lande. Der kan dog stilles krav om sådan tillægsuddannelse, som nødvendiggøres af hensyn til nationale forhold.

Artikel 11

På de områder, hvor et samarbejde er hensigtsmæssigt, bør udbygningen af uddannelsesinstitutionerne samordnes gennem stadigt samvirke om udbygningsplanerne og disses gennemførelse.

Artikel 12

Samarbejde på forskningens område bør være således tilrettelagt, at disponible forskningsbevillinger og andre midler samordnes og udnyttes på den bedst mulige måde, blandt andet ved oprettelse af fælles institutioner.

Artikel 13

Med det formål at støtte og styrke den kulturelle udvikling skal de kontraherende parter fremme det frie nordiske folkeoplysningsarbejde og udvekslingen inden for litteratur, kunst, musik, teater, film og de øvrige kulturområder, hvorved blandt andet de muligheder, som radio og fjernsyn frembyder, bør udnyttes.

Socialt samarbejde.**Artikel 14**

De kontraherende parter skal bestræbe sig på at bevare og videreudvikle det fælles nordiske arbejdsmarked efter de retningslinier, der er blevet afstukket i tidligere aftaler. Arbejdsanvisning og erhvervsvejledning skal samordnes. Udvekslingen af praktikanter skal være fri.

Ensartethed i udformningen af de nationale regler vedrørende arbejderbeskyttelse og lignende spørgsmål bør tilstræbes.

Artikel 15

De kontraherende parter skal virke for, at statsborgere i et nordisk land ved ophold i et andet nordisk land i størst mulig udstrækning skal kunne oppebære sådanne sociale ydelser, som ydes i opholdslandet til dets egne statsborgere.

Artikel 16

De kontraherende parter skal videreudvikle samarbejdet med hensyn til sundheds- og sygevesen, alkoholikerforsorg samt børne- og ungdomsforsorg.

Artikel 17

Enhver af de kontraherende parter skal virke for, at medicinsk, teknisk eller anden lignende sikkerhedskontrol udføres på en sådan måde, at attester vedrørende kontrollen kan anerkendes i de øvrige nordiske lande.

Økonomisk samarbejde.**Artikel 18**

De kontraherende parter skal med henblik på at fremme det nordiske økonomiske samarbejde på forskellige områder rådføre sig med hinanden i spørgsmål vedrørende den økonomiske politik. I denne forbindelse bør opmærksomheden rettes mod mulighederne for at samordne foranstaltninger, som iværksættes i konjunkturudjævnenende øjemed.

Artikel 19

De kontraherende parter tilsigter såvidt muligt at fremme produktions- og investeringssamarbejde mellem deres lande og herunder søge at lægge forholdene til rette med henblik på direkte samarbejde mellem virksomheder i to eller flere af de nordiske lande. De kontraherende parter bør som et led i et videre internationalt samarbejde stræbe efter at opnå en hensigtsmæssig arbejdsdeling imellem landene for såvidt angår produktion og investeringer.

Artikel 20

De kontraherende parter skal virke for den størst mulige frihed for kapitalbevægelser mellem de nordiske lande. Fælles løsninger af andre betalings- og valutaspørgsmål af fælles interesse skal tilstræbes.

Artikel 21

De kontraherende parter skal bestræbe sig på at befæste det samarbejde, der tidligere er blevet indledt med henblik på at fjerne handelsskrankerne imellem de nordiske lande, samt såvidt muligt yderligere at styrke og udvikle dette samarbejde.

Artikel 22

De kontraherende parter skal i internationale handelspolitiske spørgsmål såvel hver for sig som i fællesskab søge at fremme nordiske interesser og med henblik herpå rådføre sig med hverandre.

Artikel 23

De kontraherende parter skal virke for samordning af de toldtekniske og toldadministrative bestemmelser samt for sådanne forenklinger i toldanliggender, som er egnede til at lette samfærdselen mellem landene.

Artikel 24

Bestemmelserne vedrørende den nordiske grænsehandel skal udformes således, at grænseområdernes indbyggere påføres mindst mulig ulempe.

Artikel 25

Når der foreligger behov og forudsætninger for fælles økonomisk udbygning af sådanne territorier inden for to eller flere kontraherende parters områder, som grænser op til hverandre, skal disse parter sammen søge at fremme en sådan udbygning.

Samarbejde på samfærdselens område.**Artikel 26**

De kontraherende parter skal bestræbe sig på at befæste det samarbejde, der tidligere er indledt på samfærdselens område, samt søge at udvikle dette samarbejde med henblik på at lette forbindelserne og vareudvekslingen mellem landene og opnå en hensigtsmæssig løsning af de problemer, som måtte forekomme på dette område.

Artikel 27

Bygning af samfærdselsforbindelser, der berører to eller flere kontraherende parters områder, skal ske i samråd mellem de berørte parter.

Artikel 28

De kontraherende parter skal søge at bevare og videreudvikle det samarbejde, der har ført til, at deres territorier udgør ét paskontrolområde. Kontrollen med rejsende, som passerer grænser mellem nordiske lande, skal også iøvrigt forenkles og samordnes.

Artikel 29

De kontraherende parter skal samordne arbejdet for øget trafiksikkerhed.

Samarbejde i øvrigt.**Artikel 30**

De kontraherende parter bør i de tilfælde, hvor dette er muligt og hensigtsmæssigt, rådføre sig med hverandre i spørgsmål af fælles interesse, som behandles i internationale organisationer og på internationale konferencer.

Artikel 31

Embedsmænd, som tilhører en kontraherende parts udenrigstjeneste, og som forretter tjeneste uden for de nordiske lande, skal, i det omfang det er foreneligt med hans tjenstlige pligter, og det ikke møder hindringer fra det lands side, hvori vedkommende forretter tjeneste, tillige bistå statsborgere fra et andet nordisk land, såfremt dette ikke har nogen repræsentation på det pågældende sted.

Artikel 32

De kontraherende parter bør, når som helst det findes muligt og hensigtsmæssigt, samordne deres virksomhed vedrørende bistand til og samarbejde med udviklingslandene.

Artikel 33

Foranstaltninger, der tager sigte på at udbrede øget kendskab til de nordiske lande og det nordiske samarbejde, bør iværksættes i nært samarbejde mellem de kontraherende parter og deres organer for oplysning i udlandet. Hvor det skønnes hensigtsmæssigt, kan det gøres ved fælles optræden.

Artikel 34

De kontraherende parter skal virke for, at forskellige områder inden for den offentlige statistik samordnes.

Formerne for nordisk samarbejde.**Artikel 35**

For at nå de mål, som er angivet i denne overenskomst, bør de kontraherende parter til stadighed rådføre sig med hverandre og, hvor behov derfor foreligger, træffe samordnende foranstaltninger.

Dette samarbejde skal som hidtil finde sted på ministermøder, inden for rammerne af Nordisk Råd og dets organer i overensstemmelse med de retningslinier, som er afstukket i vedtægten for rådet, i særlige samarbejdsorganer eller mellem vedkommende myndigheder.

Artikel 36

Nordisk Råd bør have lejlighed til at ytre sig om nordiske samarbejdsspørgsmål af principiel betydning, såfremt dette ikke af tidsmæssige hensyn er ugørligt.

Artikel 37

Bestemmelser, som er blevet til efter samarbejde mellem to eller flere kontraherende parter, må ikke ændres af en part, med mindre de øvrige parter underrettes derom. Sådant underretning kræves dog ikke i hastende tilfælde, eller hvor det drejer sig om bestemmelser af mindre betydning.

Artikel 38

Myndighederne i de nordiske lande skal kunne korrespondere direkte med hverandre i andre anliggender end sådanne, som ifølge deres natur eller af anden grund bør behandles ved udenrigstjenestens foranstaltning.

Slutbestemmelser.**Artikel 39**

Denne overenskomst skal ratificeres, og ratifikationsinstrumenterne skal snarest muligt deponeres i det finske udenrigsministerium.

Overenskomsten træder i kraft den første dag i den måned, der begynder nærmest efter den dag, da samtlige kontraherende parter ratifikationsinstrumenter er blevet deponeret.

Artikel 40

Ønsker nogen af de kontraherende parter at opsig overenskomsten, skal skriftlig meddelelse herom sendes til den finske regering, som umiddelbart skal underrette de øvrige kontraherende parter herom samt om datoen for meddelelsens modtagelse.

Opsigelsen gælder kun det land, der har indgivet den, og får gyldighed fra og med den første dag i den måned, der begynder seks måneder efter den dag, da den finske regering modtog meddelelsen om opsigelsen.

Overenskomsten skal deponeres i det finske udenrigsministeriums arkiv, og bekræftede afskrifter skal af det finske udenrigsministerium sendes til hver af de kontraherende parter.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede repræsentanter undertegnet denne overenskomst.

Udfærdiget i Helsingfors i ét eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, hvilke tekster alle skal have samme gyldighed, den treogtyvende marts nittenhundrede og toogtres.

YHTEISTYÖSOPIMUS**Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä.**

Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallitukset,
jotka haluavat edelleen edistää Pohjoismaiden kansojen kesken kulttuurin sekä oikeus- ja yhteiskuntakäsitysten alalla vallitsevaa läheistä yhteisyyttä, ja edelleen kehittää Pohjoismaiden välistä yhteistyötä;

jotka pyrkivät aikaansaamaan yhtenäisiä säännöksiä Pohjoismaissa mahdollisimman monilla aloilla;

jotka tahtovat kaikilla aloilla, missä siihen on edellytyksiä, aikaansaada tarkoituksenmukaisen työnjaon näiden maiden välillä;

jotka haluavat jatkaa näille maille tärkeätä yhteistyötä Pohjoismaiden neuvostossa ja muissa yhteistyöelimissä;

ovat sopineet seuraavista määräyksistä.

Johdantosäännös.**1 artikla**

Sopimuspuolten on pyrittävä säilyttämään ja edelleen kehittämään maiden välistä yhteistyötä oikeudellisella, sivistyksellisellä, sosiaalisella ja taloudellisella alalla, sekä liikennekysymyksissä.

Oikeudellinen yhteistyö.**2 artikla**

Sopimuspuolten on jatkettava työtä mahdollisimman suuren oikeudellisen tasavaroisuuden saavuttamiseksi muussa Pohjoismaassa kuin kotimaassaan oleskelevan Pohjoismaan kansalaisen ja oleskelumaan omien kansalaisten välillä.

3 artikla

Sopimuspuolten on pyrittävä helpottamaan Pohjoismaiden kansalaisten kansalaisoikeuden saamista muussa Pohjoismaassa.

4 artikla

Sopimuspuolten on jatkettava lakiyhteistyötä mahdollisimman suuren yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi yksityisoikeuden alalla.

5 artikla

Sopimuspuolten olisi pyrittävä yhdenmukaistamaan rikosta ja rikoksen seuraamuksia koskevat sääöksensä.

Toisessa Pohjoismaassa tehdyn rikoksen tutkinnan ja syytteeseen panon tulisi mahdollisimman laajalti voida tapahtua myös toisessa Pohjoismaassa.

6 artikla

Sopimuspuolten on pyrittävä muunkin kuin edellä mainitun lainsäädännön keskinäiseen yhtenäistämiseen sellaisilla aloilla, joilla tämä näyttää tarkoituksenmukaiselta.

7 artikla

Jokaisen sopimuspuolen olisi toimittava sellaisten säännösten aikaansaamiseksi, että toisen Pohjoismaan tuomioistuimen tai muun viranomaisen päätös voidaan panna täytäntöön myös asianomaisen sopimuspuolen alueella.

Sivistyksellinen yhteistyö.

8 artikla

Jokaisessa Pohjoismaassa on kouluissa annettavaan opetukseen ja koulutukseen sopivassa laajuudessa sisällytettävä muiden Pohjoismaiden kielten, kulttuurin ja yleisten yhteiskuntaolojen opetusta.

9 artikla

Jokaisen sopimuspuolen olisi opetuslaitoksissaan ylläpidettävä ja laajennettava toisesta Pohjoismaasta kotoisin olevan opiskelijan mahdollisuuksia herjoittaa opintoja ja suorittaa tutkintoja niissä. Tällöin olisi myös jossakin Pohjoismaassa suoritettu osatutkinto mahdollisimman laajalti voitava lukea hyväksi loppututkintoa varten muussa Pohjoismaassa.

Kotimaasta käsin annettava taloudellinen apu olisi voitava suorittaa riippumatta siitä missä maassa opintoja harjoitetaan.

10 artikla

Sopimuspuolten olisi yhtenäistettävä sellainen julkinen koulutus, joka tarkoittaa pätevyiden antamista määrätyn ammatin harjoittamiseen.

Sellaisen koulutuksen olisi mikäli mahdollista annettava sama pätevyys kaikissa Pohjoismaissa. Kuitenkin voidaan vaatia sellaisia lisäopintoja, jotka kansallisiin oloihin liittyvistä syistä saattavat olla tarpeellisia.

11 artikla

Aloilla, joilla yhteistyö on tarkoituksenmukaista, olisi opetuslaitosten kehittäminen yhtenäistettävä kehittämissuunnitelmia ja niiden toteutusta koskevan jatkuvan yhteistoiminnan puitteissa.

12 artikla

Yhteistyö tutkimuksen alalla olisi suunnattava siten, että käytettävissä olevat tutkimusmäärärahat ja muut voimavarat yhtenäistetään ja käytetään hyväksi parhaalla mahdollisella tavalla, muun muassa perustamalla yhteisiä laitoksia.

13 artikla

Sivistyksellisen kehityksen tukemiseksi ja vahvistamiseksi on sopimuspuolten edistettävä vapaata pohjoismaista kansansivistystä ja vuorovaikutusta kirjallisuuden, taiteen, musiikin, teatterin, filmin ja muilla kulttuurin aloilla; tällöin tulee muun muassa ottaa varteen radion ja television tarjoamat mahdollisuudet.

Sosiaalinen yhteistyö.

14 artikla

Sopimuspuolten on pyrittävä säilyttämään ja edelleen kehittämään yhteisiä pohjoismaisia työmarkkinoita aikaisempien sopimusten sisältämien suuntaviivojen mukaisesti. Työnvälitys ja ammatinvalinnanohjaus on yhtenäistettävä. Harjoittelijain vaihdon on oltava vapaata.

Kansalliset työväensuojelua ja muita senlaatuksia kysymyksiä koskevat säännökset olisi pyrittävä yhdenmukaistamaan.

15 artikla

Sopimuspuolten on toimittava siihen suuntaan, että jonkin Pohjoismaan kansalainen oleskellessaan muussa Pohjoismaassa mahdollisimman laajalti pääsee osalliseksi oleskelumaan omille kansalaisilleen tarjoamista sosiaalisista eduista.

16 artikla

Sopimuspuolten on edelleen kehitettävä yhteistyötä terveyden- ja sairaanhoidon, raittiushuollon sekä lasten ja nuorisohuollon alalla.

17 artikla

Jokaisen sopimusmaan on pyrittävä lääkinällisen, teknillisen tai muun sentapaisen turvallisuustarkastuksen suorittamiseen siten, että tarkastuksesta annettu todistus voidaan hyväksyä muissa Pohjoismaissa.

Taloudellinen yhteistyö.

18 artikla

Sopimuspuolten on edistääkseen Pohjoismaiden taloudellista yhteistyötä eri aloilla neuvoteltava talouspolitiikasta. Tällöin on kiinnitettävä huomiota mahdollisuuksiin sopeuttaa toisiinsa toimenpiteet, joihin ryhdytään suhdanteiden tasoittamiseksi.

19 artikla

Sopimuspuolten tarkoituksena on siinä laajuudessa kuin mahdollista on edistää maiden välistä yhteistyötä tuotannon ja sijoitustoiminnan alalla ja tällöin pyrkiä luomaan edellytykset välittömälle yhteistyölle kahdessa tai useammassa Pohjoismaassa olevien yritysten kesken. Sopimuspuolten olisi kansainvälistä yhteistyötä edelleen kehitettäessä pyrittävä maiden välillä tarkoituksenmukaiseen työnjakoon tuotannon ja sijoitustoiminnan alalla.

20 artikla

Sopimuspuolten on toimittava mahdollisimman laajan pääomansiirtojen vapauden hyväksi Pohjoismaiden välillä. Muissa osapuolia yhteisesti kiinnostavissa maksu- ja valuuttakysymyksissä on pyrittävä yhteisiin ratkaisuihin.

21 artikla

Sopimuspuolten on pyrittävä lujittamaan aikaisemmin aloitettua yhteistyötä kaupan esteiden poistamiseksi Pohjoismaiden väliltä sekä mahdollisimman laajalti edelleen vahvistamaan ja kehittämään tätä yhteistyötä.

22 artikla

Sopimuspuolten on kansainvälisissä kauppapoliittisissa kysymyksissä pyrittävä niin hyvin kukin erikseen kuin yhteisesti edistämään Pohjoismaiden etuja ja tässä tarkoituksessa neuvoteltava keskenään.

23 artikla

Sopimuspuolten on toimittava tulliteknillisten ja tullihallinnollisten määräyksien yhtenäistämiseksi sekä tullitoiminnan yksinkertaistamiseksi siten että maiden välistä liikennettä voidaan helpottaa.

24 artikla

Pohjoismaista rajakauppaa koskevat määräykset on laadittava siten, että rajaseutujen asukkaille aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa.

25 artikla

Milloin tarve vaatii ja edellytykset kahden tai useamman sopimuspuolen alueen toisiinsa rajoittuvien osien yhteiseen taloudelliseen kehittämiseen ovat olemassa, on näiden osapuolten pyrittävä yhdessä edistämään sellaista kehitystyötä.

Yhteistyö liikenteen alalla.**26 artikla**

Sopimuspuolten on pyrittävä lujittamaan liikenteen alalla aikaisemmin aloitettua yhteistyötä ja kehittämään sitä maiden välisten yhteyksien ja tavaravaihdon helpottamiseksi sekä sellaisten ongelmien tarkoituksenmukaiseksi ratkaisemiseksi, joita tällä alalla saattaa esiintyä.

27 artikla

Kahden tai useamman sopimuspuolen aluetta koskettavien liikenneyhteyksien rakentamisen on tapahduttava osapuolten välisten yhteisten neuvottelujen pohjalla.

28 artikla

Sopimuspuolten on pyrittävä säilyttämään ja edelleen kehittämään sitä yhteistyötä, joka on johtanut niiden alueiden muodostumiseen yhdeski passintarkastusalueeksi. Pohjoismaiden välisen rajan ylittävien matkustajien tarkastusta on muutenkin yksinkertaistettava ja yhtenäistettävä.

29 artikla

Sopimuspuolten on yhtenäistettävä toiminta liikenneturvallisuuden lisäämiseksi.

Muu yhteistyö.**30 artikla**

Sopimuspuolten olisi milloin mahdollista ja tarkoituksenmukaista on, neuvoteltava keskenään niitä yhteisesti kiinnostavista kysymyksistä, joita käsitellään kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa.

31 artikla

Sopimusmaan ulkoasiainhallinnossa Pohjoismaiden ulkopuolella toimivan virkamiehen on, siinä määrin kuin se on sopusoinnussa hänen virkatehtäviensä kanssa ja jos asemamaan taholta ei ole estettä, annettava apua myös muun Pohjoismaan kansalaiselle, jos tällä maalla ei ole edustustoa kysymyksessä olevalla paikkakunnalla.

32 artikla

Sopimuspuolten olisi aina silloin kun mahdolliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi havaitaan, yhtenäistettävä toimintansa, joka tarkoittaa avunantoa kehitysmaille ja yhteistyötä niiden kanssa.

33 artikla

Toimenpiteisiin Pohjoismaiden ja pohjoismaisen yhteistyön tunnetuksi tekemiseksi olisi ryhdyttävä läheisessä yhteistyössä sopimuspuolten ja niiden ulkomaista tiedotustoimintaa hoitavien elinten kesken. Milloin tarkoituksenmukaiseksi katsotaan voivat yhteiset esiintymiset tulla kysymykseen.

34 artikla

Sopimuspuolten on toimittava virallisen tilaston eri haarojen yhtenäistämiseksi.

Pohjoismaisen yhteistyön muodot.**35 artikla**

Tässä sopimuksessa mainittujen tarkoituksien saavuttamiseksi olisi sopimuspuolten jatkuvasti neuvoteltava keskenään ja tarvittaessa ryhdyttävä yhtenäistäviin toimenpiteisiin.

Tämän yhteistyön on niinkuin tähänkin asti tapahduttava ministerikokouksissa, Pohjoismaiden neuvosta ja sen elinten puitteissa neuvoston perussäännön sisältämien suuntaviivojen mukaisesti, erityisissä yhteistyöelimissä tai asianomaisten viranomaisten kesken.

36 artikla

Pohjoismaiden neuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausuntonsa kantavuudeltaan periaatteellisista pohjoismaista yhteistyötä koskevista kysymyksistä, milloin tämä ajan puutteen vuoksi ei osoittaudu mahdottomaksi.

37 artikla

Kahden tai useamman sopimuspuolen yhteistyöhön perustuvaa säännöstä alkoon osapuoli muuttako ellei siitä ole ilmoitettu muille osapuolille. Kiireellisissä tapauksissa tai kun kysymyksessä on säännös, jolla ei ole sanottavaa merkitystä, ei ilmoitusta kuitenkaan vaadita.

38 artikla

Pohjoismaiden viranomaiset voivat olla välittömässä kirjeenvaihdossa keskenään muissa asioissa kuin sellaisissa, jotka luonteensa puolesta taikka muusta syystä on käsiteltävä ulkoasiainhallinnon välityksellä.

Loppumääräykset.**39 artikla**

Tämä sopimus on ratifioitava ja ratifioimiskirjat mahdollisimman pian talletettava Suomen ulkoasiainministeriöön.

Sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka lähinnä seuraa päivää, jona kaikkien sopimuspuolten ratifioimiskirjat on talletettu.

40 artikla

Jos jokin sopimuspuoli haluaa irtisanoa sopimuksen, on siitä kirjallisesti ilmoitettava Suomen hallitukselle, jonka viipymättä tulee antaa asiasta sekä ilmoituksen vastaanottamispäivästä tieto muille sopimuspuolille.

Irtisanominen koskee ainoastaan irtisanomisilmoituksen tehnyttä maata ja tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona Suomen hallitus vastaanotti irtisanomisilmoituksen.

Sopimus on talletettava Suomen ulkoasiainministeriöön ja oikeiksi todistetut jäljennökset siitä on Suomen ulkoasiainministeriön toimitettava kaikille sopimuspuolille.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä yhtenä kappaleena islannin, norjan, ruotsin, suomen ja tanskan kielellä, jokaisen tekstin ollessa yhtä todistusvoimainen, kahdentenakymmenentenäkolmantena päivänä maaliskuuta yhdeksäntoistasataakuusikymmentäkaksi.

SAMARBEIDSAVTALE

mellom Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige.

Danmarks, Finnlands, Islands, Norges og Sveriges regjeringer som ønsker å fremme ytterligere det nære fellesskap som råder mellom de nordiske folk med hensyn til kultur og når det gjelder retts- og samfunnsoppfatning, og ytterligere utvikle samarbeidet mellom de nordiske land;

som ønsker å gjennomføre ensartede bestemmelser i de nordiske land i så mange henseende som mulig;

som på alle områder hvor det finnes forutsetninger for det, vil søke å oppnå en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom landene;

som vil fortsette det for landene betydningsfulle samarbeid innen Nordisk Råd og andre samarbeidsorganer;

er blitt enige om følgende bestemmelser:

Innledende bestemmelse.**Artikkel 1**

Avtalepartene skal søke å bevare og ytterligere utvikle samarbeidet mellom landene på det rettslige, kulturelle, sosiale og økonomiske område, og når det gjelder samferdsel.

Rettslig samarbeid.**Artikkel 2**

Avtalepartene skal fortsette arbeidet for å oppnå størst mulig rettslig likestilling mellom statsborgere i et nordisk land som oppholder seg i et annet nordisk land enn hjemlandet, og oppholdslandets statsborgere.

Artikkel 3

Avtalepartene skal søke å lette adgangen for statsborgere i et nordisk land til å oppnå statsborgerskap i et annet nordisk land.

Artikkel 4

Avtalepartene skal fortsette lovsamarbeidet i den hensikt å oppnå størst mulig overensstemmelse på privatrettens område.

Artikkel 5

Avtalepartene bør søke å oppnå ensartede bestemmelser om forbrytelser og deres rettslige følger.

Forbrytelser begått i et nordisk land bør i størst mulig utstrekning kunne etterforskes og være gjenstand for rettergang og pådømmelse også i et annet nordisk land.

Artikkel 6

Avtalepartene skal søke å oppnå innbyrdes samordning av annen lovgivning enn den som her er nevnt på områder der det synes hensiktsmessig.

Artikkel 7

Hver avtalepart bør søke å få gjennomført bestemmelser som medfører at beslutning av domstol eller annen myndighet i et annet nordisk land kan iverksettes også innen partens område.

Kulturelt samarbeid.**Artikkel 8**

I hvert enkelt av de nordiske land skal undervisningen og utdannelsen i skolene i passende utstrekning omfatte undervisning i andre nordiske lands språk, kultur og alminnelige samfunnsforhold.

Artikkel 9

Hver avtalepart bør opprettholde og utvide mulighetene for studerende hjemme-hørende i et annet nordisk land til å studere og avlegge eksamen ved dens læresteder. I størst mulig utstrekning bør deleksamen avlagt i et nordisk land kunne anerkjennes og medregnes ved slutteksamen i et annet nordisk land.

Økonomisk støtte fra hjemlandet bør kunne ytes uten hensyn til i hvilket land studiene finner sted.

Artikkel 10

Avtalepartene bør samordne slik offentlig anordnet utdanning som tar sikte på å gi rett til særskilt yrkesutøvelse.

Denne utdanning bør så vidt mulig gi samme rett til yrkesutøvelse i alle nordiske land. Det kan likevel stilles krav om slik tilleggsutdanning som nasjonale forhold måtte tilsi.

Artikkel 11

På de områder der det er hensiktsmessig bør utbyggingen av læresteder samordnes gjennom stadig samarbeid om utbyggingsplanene og deres gjennomføring.

Artikkel 12

Samarbeid på forskningens område bør være ordnet slik at tilgjengelige bevilgninger og andre ressurser samordnes og utnyttes best mulig, bl. a. ved at det opprettes felles institusjoner.

Artikkel 13

For å støtte og styrke den kulturelle utviklingen skal de kontraherende parter fremme det frie nordiske folkeopplysningsarbeidet og utvekslingen innenfor litteratur, kunst, musikk, teater, film og de øvrige kulturområder, hvorunder blandt annet de muligheter radio og televisjon byr på bør utnyttes.

Sosialt samarbeid.

Artikkel 14

Avtalepartene skal søke å bevare og ytterligere utvikle det fellesnordiske arbeidsmarkedet etter de retningslinjer som er trukket opp i tidligere avtaler. Arbeidsformidling og yrkesveiledning skal samordnes. Det skal være fri utveksling av praktikanter.

Ensartet utforming av nasjonale regler om arbeidervern og lignende spørsmål skal søkes oppnådd.

Artikkel 15

Avtalepartene skal arbeide for at en statsborger i et nordisk land under opphold i et annet nordisk land i størst mulig utstrekning skal nyte godt av de sosiale goder som ytes i oppholdslandet til dets egne statsborgere.

Artikkel 16

Avtalepartene skal ytterligere utvikle samarbeidet innen helsevesenet, sykepleien, alkoholistbehandlingen og når det gjelder barne- og ungdomsvern.

Artikkel 17

Hver avtalepart skal arbeide for at medisinsk, teknisk eller annen lignende sikkerhetskontroll blir utført på en slik måte at attest eller bevitnelse om kontrollen kan godtas i de øvrige nordiske land.

Økonomisk samarbeid.

Artikkel 18

For å fremme det nordiske økonomiske samarbeid på forskjellige områder skal avtalepartene rådføre seg med hverandre om den økonomiske politikk. Herunder bør oppmerksomheten rettes mot mulighetene for å samordne tiltak som treffes med sikte på konjunkturutjevning.

Artikkel 19

Avtalepartene har til hensikt så langt det er mulig å fremme et produksjons- og investeringssamarbeid mellom sine land og herunder søke å legge forholdene til rette for direkte samarbeid mellom foretagender i to eller flere av de nordiske land. Avtalepartene bør som ledd i et videre internasjonalt samarbeid søke å oppnå

en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom landene når det gjelder produksjon og investeringer.

Artikkel 20

Avtalepartene skal arbeide for størst mulig frihet for kapitalbevegelser mellom de nordiske land. Når det gjelder andre betalings- og valutaspørsmål av felles interesse bør det søkes oppnådd felles løsninger.

Artikkel 21

Avtalepartene skal søke å befeste det samarbeid som tidligere er innledet for å fjerne hindringer for handelen mellom de nordiske landene, og så langt som mulig ytterligere styrke og utvikle dette samarbeid.

Artikkel 22

Avtalepartene skal i internasjonale handelspolitiske spørsmål såvel hver for seg som i fellesskap søke å fremme nordiske interesser, og rådføre seg med hverandre i dette øyemed.

Artikkel 23

Avtalepartene skal arbeide for en samordning av de tolltekniske og tolladministrative bestemmelser og for slike tollmessige forenklinger som kan lette samferdselen mellom landene.

Artikkel 24

Bestemmelsene vedrørende den nordiske grensehandel skal utformes på en slik måte at befolkningen i grensetraktene påføres minst mulig ulemper.

Artikkel 25

Når det foreligger behov og forutsetninger for felles økonomisk utbygging av områder innen to eller flere avtaleparters territorier som grenser opp til hverandre, skal disse parter i fellesskap søke å fremme en slik utbygging.

Samarbeid på samferdselens område.

Artikkel 26

Avtalepartene skal arbeide for å befeste det samarbeid som tidligere er innledet på samferdselens område, og søke å utvikle dette samarbeidet for å lette forbindelsene og varebyttet mellom landene og oppnå hensiktsmessige løsninger på de problemer som måtte forekomme på dette område.

Artikkel 27

Bygging av samferdselsforbindelser som berører to eller flere avtaleparters område skal skje i samråd mellom de berørte parter.

Artikkel 28

Avtalepartene skal søke å bevare og utvikle ytterligere det samarbeid som har ført til at deres territorier utgjør ett passkontrollområde. Kontrollen av reisende som passerer grense mellom nordiske land skal også ellers forenkles og samordnes.

Artikkel 29

Avtalepartene skal samordne arbeidet for øket trafiksikkerhet.

Annet samarbeid.**Artikkel 30**

Avtalepartene bør i de tilfelle det er mulig og hensiktsmessig rådføre seg med hverandre i spørsmål av felles interesse som behandles i internasjonale organisasjoner og på internasjonale konferanser.

Artikkel 31

Tjenestemann som tilhører en avtaleparts utenriktjeneste og tjenestegjør utenfor de nordiske land, skal, i den utstrekning det er forenlig med hans tjenesteplikter og ikke møter hindringer fra det lands side hvor han tjenestegjør, også bistå statsborgere fra et annet nordisk land når dette ikke har noen representasjon på vedkommende sted.

Artikkel 32

Avtalepartene bør, når det finnes mulig og hensiktsmessig, samordne sin virksomhet for bistand til og samarbeid med utviklingslandene.

Artikkel 33

Tiltak for å spre øket kjennskap til de nordiske land og det nordiske samarbeidet bør foregå i nært samarbeid mellom avtalepartene og deres organer for informasjon til utlandet. Der det finnes hensiktsmessig, kan felles opptreden komme på tale.

Artikkel 34

Avtalepartene skal arbeide for at forskjellige områder av den offentlige statistikk samordnes.

Formene for nordisk samarbeid.**Artikkel 35**

For å oppnå de mål som angis i denne avtale, bør avtalepartene stadig samrå seg med hverandre, og når det er behov for det beslutte samordningstiltak.

Dette samarbeid skal som hittil finne sted på ministermøter, innenfor rammen av Nordisk Råd og dets organer i samsvar med de retningslinjer som er trukket opp i Rådets vedtekter, innen særlige samarbeidsorganer eller mellom vedkommende myndigheter.

Artikkel 36

Nordisk Råd bør gis anledning til å uttale seg om nordiske samarbeidsspørsmål av prinsipiell betydning, såfremt dette ikke er umulig på grunn av tidsnød.

Artikkel 37

En bestemmelse som er et resultat av samarbeid mellom to eller flere avtaleparter må ikke endres av en part med mindre de øvrige parter underrettes om det. Underretning er ikke nødvendig i tilfelle hvor det haster og når det gjelder bestemmelser av mindre betydning.

Artikkel 38

Myndighetene i de nordiske land skal kunne korrespondere direkte med hverandre i slike saker som ikke etter sin natur eller av andre grunner bør behandles gjennom utenriktjenesten.

Sluttbestemmelser.**Artikkel 39**

Denne avtale skal ratifiseres og ratifikasjonsdokumentene skal snarest mulig deponeres i det finske utenriksministerium.

Avtalen trer i kraft første dag i den måned som begynner nærmest etter den dag da samtlige parters ratifikasjonsdokumenter er deponert.

Artikkel 40

Ønsker noen av avtalepartene å oppsi avtalen skal skriftlig meddelelse om dette tilstilles den finske regjering som straks skal underrette de øvrige avtalepartene herom og om hvilken dag meddelelsen ble mottatt.

Oppsigelsen gjelder bare for det land som har foretatt den, og blir gyldig fra og med første dag i den måned som begynner seks måneder etter det tidspunkt den finske regjering mottok meddelelse om oppsigelsen.

Overenskomsten skal deponeres i det finske utenriksministerium, og bekreftede avskrifter skal av det finske utenriksministerium tilstilles hver enkelt avtalepart.

Til bekreftelse av dette har undertegnede befullmektigede representanter undertegnet denne avtale.

Utferdiget i Helsingfors i ett eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, som alle har lik gyldighet, den tjuetredje mars nittenhundreogsekstito.

SAMARBETSÖVERENSKOMMELSE

mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar,
vilka vilja ytterligare främja den nära gemenskap, som i fråga om kultur samt om rätts- och samhällsuppfattning råder mellan de nordiska folken, och ytterligare utveckla samarbetet mellan de nordiska länderna;

vilka eftersträva enhetliga regler i de nordiska länderna i så många avseenden som möjligt;

vilka vilja på alla områden, där förutsättningar därför finnas, åstadkomma en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan länderna;

vilka vilja fortsätta det för länderna betydelsefulla samarbetet inom Nordiska rådet och övriga samarbetsorgan;

ha enats om följande bestämmelser.

Inledande bestämmelse.

Artikel 1

De fördragsslutande parterna skola eftersträva att bevara och ytterligare utveckla samarbetet mellan länderna på det rättsliga, kulturella, sociala och ekonomiska området, ävensom i fråga om samfärdseln.

Rättsligt samarbete.

Artikel 2

De fördragsslutande parterna skola fortsätta arbetet att ernå största möjliga rättsliga likställighet mellan medborgare i nordiskt land, som vistas i annat nordiskt land än det egna, och vistelselandets medborgare.

Artikel 3

De fördragsslutande parterna skola söka underlätta för medborgare i ett nordiskt land att förvärva medborgarskap i annat nordiskt land.

Artikel 4

De fördragsslutande parterna skola fortsätta lagsamarbetet i syfte att uppnå största möjliga överensstämmelse på privaträttens område.

Artikel 5

De fördragsslutande parterna böra eftersträva enhetliga bestämmelser om brott och brottspåföljder.

Beträffande brott, som begåtts i ett nordiskt land, bör utredning och lagföring i största möjliga utsträckning kunna ske även i annat nordiskt land.

Artikel 6

De fördragsslutande parterna skola eftersträva inbördes samordning av annan lagstiftning än som nu sagts på sådana områden, där detta ter sig ändamålsenligt.

Artikel 7

Varje fördragsslutande part bör verka för genomförandet av sådana regler, att beslut av domstol eller annan myndighet i annat nordiskt land kan verkställas jämväl inom partens område.

Kulturellt samarbete.

Artikel 8

I vart och ett av de nordiska länderna skall undervisningen och utbildningen i skolorna i lämplig omfattning innefatta undervisning i övriga nordiska länders språk samt rörande deras kultur och allmänna samhällsförhållanden.

Artikel 9

Varje fördragsslutande part bör bibehålla och vidga möjligheten för studerande, hemmahörande i annat nordiskt land, att idka studier och avlägga examen vid sina utbildningsanstalter. I största möjliga utsträckning bör därvid även i något nordiskt land avlagd delexamen få räknas till godo för slutexamen i annat nordiskt land.

Ekonomiskt stöd från hemlandet bör kunna utgå, oavsett till vilket land studierna förläggas.

Artikel 10

De fördragsslutande parterna böra samordna sådan av det allmänna ordnad utbildning, som syftar till att giva behörighet för viss yrkesutövning.

Sådan utbildning bör såvitt möjligt giva samma behörighet i alla de nordiska länderna. Krav må dock uppställas på sådan tilläggsutbildning, som kan erfordras av hänsyn till nationella förhållanden.

Artikel 11

På de områden där ett samarbete är ändamålsenligt bör utbyggnaden av utbildningsanstalter samordnas genom fortlöpande samverkan beträffande utbyggnadsplaneringen och dess genomförande.

Artikel 12

Samarbete på forskningens område bör vara så inriktat att tillgängliga forskningsanslag och övriga resurser samordnas och utnyttjas på bästa möjliga sätt, bland annat genom att gemensamma institutioner upprättas.

Artikel 13

I syfte att stödja och stärka den kulturella utvecklingen skola de fördragsslutande parterna främja det fria nordiska folkbildningsarbetet och utbytet inom litteratur, konst, musik, teater, film och övriga kulturområden, varvid böra tillvaratagas bland annat de möjligheter som radio och television erbjuda.

Socialt samarbete.

Artikel 14

De fördragsslutande parterna skola eftersträva att bevara och ytterligare utveckla den gemensamma nordiska arbetsmarknaden efter de riktlinjer, som uppdragits genom tidigare överenskommelser. Arbetsförmedling och yrkesvägledning skola samordnas. Utbytet av praktikanter skall vara fritt.

Likformighet beträffande nationella regler rörande arbetarskydd och liknande frågor bör eftersträvas.

Artikel 15

De fördragsslutande parterna skola verka för att medborgare i ett nordiskt land vid vistelse i annat nordiskt land skall i största möjliga utsträckning komma i åtnjutande av de sociala förmåner, som må utgå i vistelselandet till dess egna medborgare.

Artikel 16

De fördragsslutande parterna skola ytterligare utveckla samarbetet beträffande hälso- och sjukvård, nykterhetsvård samt vård av barn och ungdom.

Artikel 17

Varje fördragsslutande part skall verka för att medicinsk, teknisk eller annan liknande säkerhetskontroll utföres på sådant sätt att attest eller intyg om kontrollen kan godtagas i övriga nordiska länder.

Ekonomiskt samarbete.

Artikel 18

De fördragsslutande parterna skola, i avsikt att främja det nordiska ekonomiska samarbetet på olika områden, samråda i fråga om den ekonomiska politiken. Därvid bör uppmärksamhet ägnas möjligheterna att samordna åtgärder, som vidtakas i konjunkturutjämningssyfte.

Artikel 19

De fördragsslutande parterna avse att så långt det är möjligt främja produktions- och investeringssamarbete mellan sina länder och att härvid söka lägga förhållandena till rätta för direkt samarbete mellan företag i två eller flera av de nordiska länderna. De fördragsslutande parterna böra som ett led i ett vidare internationellt samarbete eftersträva att uppnå en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan länderna i fråga om produktion och investeringar.

Artikel 20

De fördragsslutande parterna skola verka för största möjliga frihet för kapitalrörelser mellan de nordiska länderna. Beträffande andra betalnings- och valutafrågor av samfällt intresse skola gemensamma lösningar eftersträvas.

Artikel 21

De fördragsslutande parterna skola eftersträva att befästa det samarbete, som tidigare inletts i syfte att undanröja hinder för handeln mellan de nordiska länderna, samt att så långt möjligt ytterligare stärka och utveckla detta samarbete.

Artikel 22

De fördragsslutande parterna skola i internationella handelspolitiska frågor såväl var för sig som gemensamt söka främja nordiska intressen och i detta syfte rådgöra med varandra.

Artikel 23

De fördragsslutande parterna skola verka för samordning av de tulltekniska och tulladministrativa bestämmelserna samt för sådana förenklingar i tullhänseende som äro ägnade att underlätta samfärdseln mellan länderna.

Artikel 24

Bestämmelserna för den nordiska gränshandeln skola utformas på sådant sätt, att gränstrakternas invånare åsamkas minsta möjliga olägenheter.

Artikel 25

När behov och förutsättningar föreligga för gemensam ekonomisk utbyggnad av sådana områden inom två eller flera fördragsslutande parters territorier som gränsa till varandra, skola dessa parter tillsammans söka främja en sådan utbyggnad.

Samarbete på samfärdselns område.

Artikel 26

De fördragsslutande parterna skola eftersträva att befästa det samarbete som tidigare inletts på samfärdselns område samt söka utveckla detta samarbete i syfte att underlätta förbindelserna och varuutbytet mellan länderna och erhålla en ändamålsenlig lösning av de problem, som må förefinnas på detta område.

Artikel 27

Byggandet av samfärdselled, som berör två eller flera fördragsslutande parters områden, skall ske i samråd mellan de berörda parterna.

Artikel 28

De fördragsslutande parterna skola söka bevara och ytterligare utveckla det samarbete som lett till att deras territorier utgöra ett passkontrollområde. Kontrollen av resande, som passera gräns mellan nordiska länder, skall även i övrigt förenklas och samordnas.

Artikel 29

De fördragsslutande parterna skola samordna arbetet för ökad trafiksäkerhet.

Samarbete i övrigt.

Artikel 30

De fördragsslutande parterna böra i de fall detta är möjligt och lämpligt rådgöra med varandra i frågor av gemensamt intresse, som behandlas i internationella organisationer och vid internationella konferenser.

Artikel 31

Befattningshavare, som tillhör en fördragsslutande parts utrikestjänst och tjänstgör utanför de nordiska länderna, skall i den mån det är förenligt med hans tjänsteåligganden samt hinder icke möter från tjänstgöringslandets sida bistå jämväl medborgare i annat nordiskt land, därest detta saknar representation på den ifrågavarande orten.

Artikel 32

De fördragsslutande parterna böra, närhelst det befinnes möjligt och ändamålsenligt, samordna sin verksamhet för bistånd till och samarbete med utvecklingsländerna.

Artikel 33

Åtgärder i syfte att sprida ökad kännedom om de nordiska länderna och det nordiska samarbetet böra vidtagas i nära samverkan mellan de fördragsslutande parterna och deras organ för utlandsupplysning. Där så befinnes lämpligt kunna samfällida framträdanden komma i fråga.

Artikel 34

De fördragsslutande parterna skola verka för att olika grenar av den offentliga statistiken samordnas.

Formerna för nordiskt samarbete.**Artikel 35**

För att uppnå de syften, som angivas i denna överenskommelse, böra de fördragsslutande parterna fortlöpande samråda och vid behov vidtaga samordnande åtgärder.

Detta samarbete skall liksom hittills äga rum på ministermöten, inom ramen för Nordiska rådet och dess organ enligt de riktlinjer som äro uppdragna i stadgan för rådet, inom särskilda samsarbetsorgan eller mellan vederbörande myndigheter.

Artikel 36

Nordiska rådet bör beredas tillfälle att yttra sig om nordiska samsarbetsfrågor av principiell bärvidd, då detta av tidsskäl icke är ogörligt.

Artikel 37

Bestämmelse som tilkommit efter samarbete mellan två eller flera fördragsslutande parter må ej av part ändras, med mindre övriga parter därom underrättats. Underrättelse erfordras dock icke i brådskande fall eller då fråga är om bestämmelse av mindre betydelse.

Artikel 38

Myndigheter i de nordiska länderna äga skriftväxla direkt med varandra i andra ärenden än sådana som till följd av sin natur eller av annat skäl böra handläggas genom förmedling av utrikesförvaltningen.

Slutstadganden.**Artikel 39**

Denna överenskommelse skall ratificeras och ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt deponeras i ministeriet för utrikesärendena i Finland.

Överenskommelsen träder i kraft första dagen i den månad, som infaller närmast efter den dag då samtliga parters ratifikationshandlingar deponerats.

Artikel 40

Önskar någon av de fördragsslutande parterna uppsäga överenskommelsen skall skriftligt meddelande härom tillställas den finska regeringen, som har att omedelbart underrätta övriga fördragsslutande parter härom och om dagen då meddelandet mottogs.

Uppsägningen gäller endast det land, som verkställt densamma, och äger giltighet från och med första dagen i den månad som inträffar sex månader från det den finska regeringen mottagit meddelande om uppsägningen.

Överenskommelsen skall vara deponerad i ministeriet för utrikesärendena i Finland och bestyrkta avskrifter skola av det finska ministeriet tillställas var och en av de fördragsslutande parterna.

Till bekräftelse härav hava undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Helsingfors i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, vilka samtliga texter äga lika vitsord, den tjugutredje mars nittonhundrasextiotvå.